

BÆREKRAFTIG UTVIKLING PÅ TIMEPLANEN

Aktuelt både nasjonal og internasjonalt

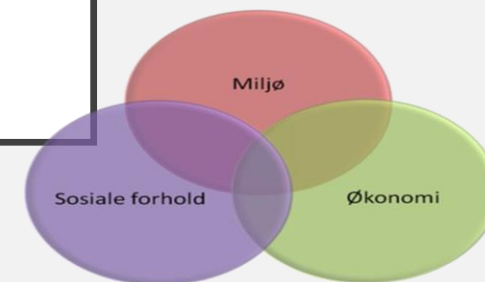
judith.klein@inn.no

Senter for Samarbeidslæring for bærekraftig utvikling,
Høgskolen i Innlandet

2/6- 2021

Utdanning for bærekraftig utvikling ansett som en nøkkelfaktor for å oppnå alle bærekraftsmålene

INTERNASJONALT DELMÅL 4.7 (SDG4)

«Innen 2030 sikre at alle elever og studenter tilegner seg den kompetanse som er nødvendig for å **fremme** bærekraftig utvikling og **globalt medborgerskap**»
(FN, 2015).

*”Bærekraftig utvikling kan ikke oppnås kun med politisk enighet, finansielle insentiver og teknologiske løsninger alene. **We need to change how we think and act, and this is where Education (...) has a critical role to play.***

Det er ingen tvil om at utdanning skapes av samfunnet, men utdanning skaper også samfunnet på grunnleggende måter”

(Hodge, 2013, Unesco)

”Vi kan ikke løse våre problemer med den samme tenkningen vi brukte da vi skapte problemene”

Albert Einstein

NASJONALT FAGFORNYELSEN LK20

Bærekraftig utvikling - i alle fag på alle trinn

De tre tverrfaglige temaene skal være hele skolens anliggende!

”Arbeidet med de tverrfaglige temaene skal bidra til elevenes **læring i hvert enkelt fag** og samtidig **gi en helhetlig forståelse** av temaene. Temaene skal legge til rette for **tverrfaglig samarbeid**... (St.Meld.28 2015-2016)

NORGE: BÆREKRAFTIG UTVIKLING

ER NÅ INNE PÅ MANGE NIVÅER I UTDANNINGSSYSTEMET

- ✓ Barnehager (Rammeplan)
- ✓ Grunnskolen (læreplaner)
- ✓ VGO (læreplaner)
- ✓ Folkehøgskoler
- Høyere utdanning (mange fakultet og institutter, men fragmentert)
 - skolelderutdanning
- Lærerutdanningene (nasjonale retningslinjer, men fragmentert i praksis)

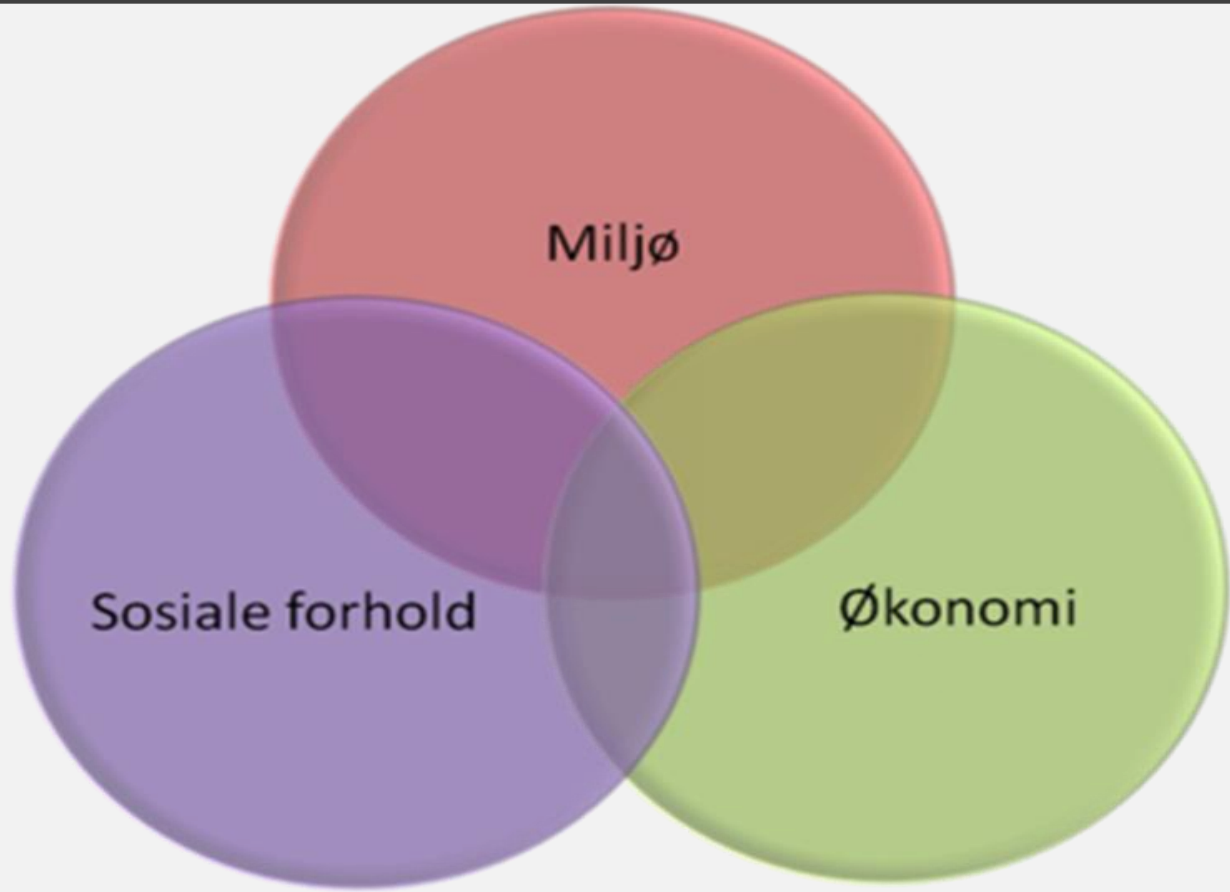
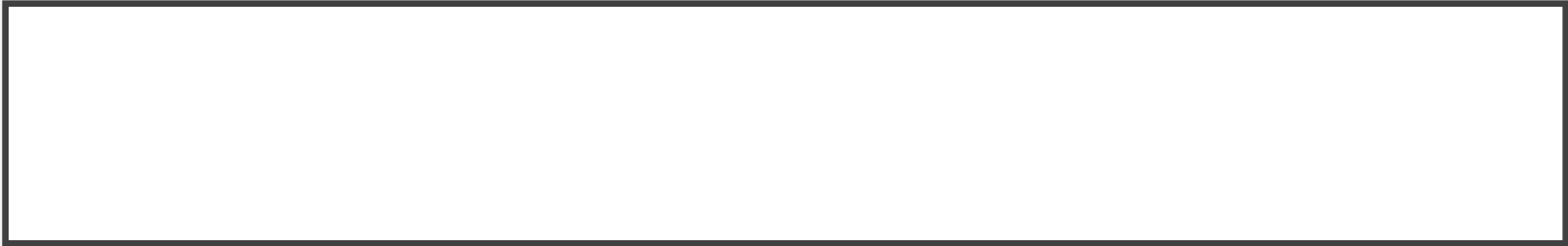
HVA LIGGER I BEGREPET BÆREKRAFTIG UTVIKLING?

Det nye læreplanverket bygger på [Brundtland 1987](#):

”Bærekraftig utvikling er en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine” (Brundtland, Vår Felles Framtid, 1987)

Begrepet [elastisitet](#) er grunnen til at det har overlevd i 30 år, og har blitt [gjengs](#) (eng. *mainstream*) verden over, (Rist, 2008).

”The tremendous success of this idea is due to its **elasticity**”
(Knutsson, 2013)

TRE DIMENSJONER

”Det finnes en innbyrdes vekselvirkning mellom økonomiske, sosiale og miljømessige sider ved enhver handling. Tar vi ikke hensyn til alle tre sider, vil ikke resultatet være bærekraftig”

VÆR OBS FOR MISSING LINKS:
ØKONOMISK ULIKHET (#SDG 10)

BÆREKRAFTSDIDAKTIK K

Hvordan undervise i
bærekraftig utvikling?

”Fagfornyelsen er
nybrottsarbeid som vil
forme norsk skole og
utdanningssektor de neste
20 årene” (Ludvigsen, 2017)

HVA ER DET ALLER VIKTIGSTE ELEVER I DAG TRENGER Å LÆRE FOR
FRAMTIDA?

*“Enhver dannelsesprosess burde
begynne med **de store**
nøkkelpblemstillingerne enhver
generasjon står ovenfor”*

(Klafki, 2001)

KLAFKIS UNIVERSELLE OG TIDLØSE NØKKELPROBLEMSTILLINGER

- Miljø og klima
- Levekår / Sosial ulikhet /fattigdom
- Fred og konfliktløsning
- Eksistensielle og relasjonelle forhold: Kjærlighet
- Teknologi

(Klafki, 2001)

WICKED PROBLEMS (WALS, 2016):

Sosiale, kulturelle og politiske **komplekse spørsmål**, som ikke har et svar, men flere ulike og noen ganger motsetningsfylte svar. Problemstillingene er sammenvevde og flere dimensjoner griper inn i hverandre og gjør problemstillingen kompleks (Wals, 2016).

F.eks Forholdet mellom økonomisk vekst og global oppvarming. Er olje forbannelse eller velsignelse? Problem eller løsning?

BÆREKRAFTSDIDAKTIKK

- Pluralistisk tilnærming: **Ulike perspektiver, ikke ett svar.**
- Utgangspunkt i de **store spørsmålene i vår tid og utforskende tilnærming** (Sinnes, 2015)
- Utforskende arbeidsmetode; Stille spørsmål, utforske, samarbeide
 - Uenighetsfellesskap
 - Respektfull dissensus (Wals, 2015)
- De tverrfaglige temaene **er fagovergripende og må behandles tverrfaglig eller flerfaglig**
- Følelser: Berører menneskers eksistensgrunnlag, verdensbilder og identitet
- Læring om- gjennom- for
- Hodet-hjerte-hånd

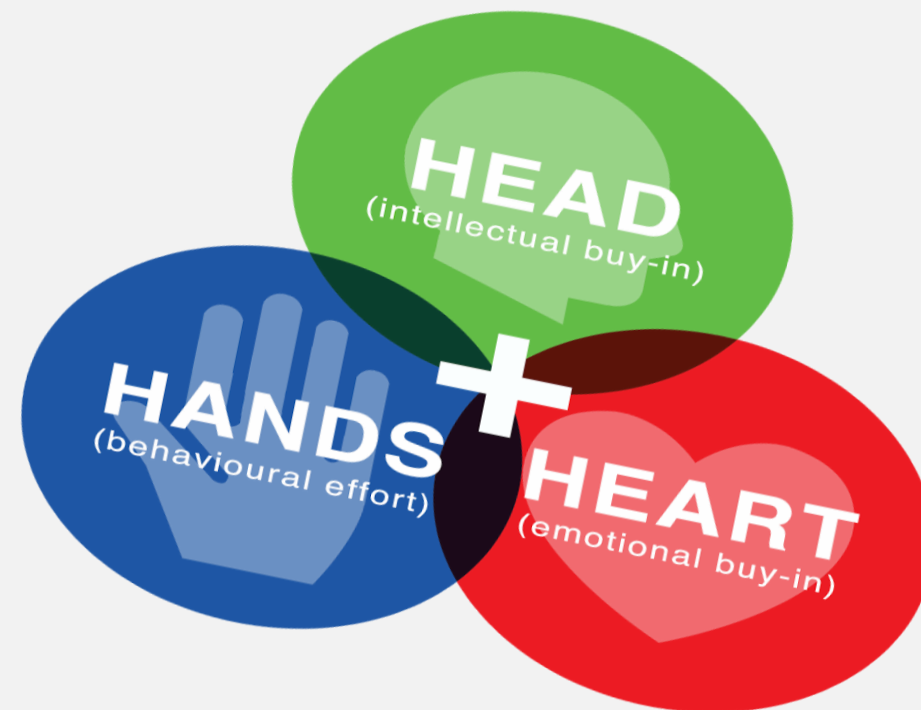
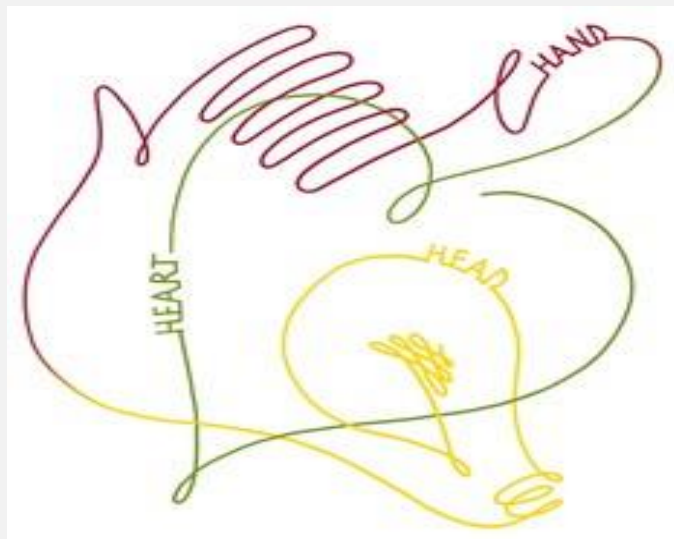
UNDERVISNING OM-GJENNOM-FOR

- Læring om: kunnskaper
- Læring gjennom: Prosesser. Vi lever som vi lærer
Innebærer at skolen som institusjon anstrenger seg for å tilrettelegge slik at praksis gjenspeiles. Ved å oppleve hvordan skolen **drives** kan elevene lære å være medborgere og å leve mere bærekraftige liv (sinnes, 2015).
- F eks Demokrati i praksis. F eks Læres det om *kildesortering* bør også praksis på skolen reflektere dette
- Læring for: Handlingskompetanse

HELE MENNESKET

Læring gjennom

- HODET: det kognitive (logos)
- HJERTET: (følelsene/det emosjonelle/pathos/ethos)
- HÅND: (det handlingsrettede/erfaring)

(Pestalozzi)

DE TVERRFAGLIGE TEMAENE HENGER SAMMEN

Kobling mellom

- Bygger på en forestilling om det myndige, aktivt handlende mennesket som tar ansvar for seg selv, felleskapet og naturen
- Medborgerskap - myndiggjøring – dannelses
- **Selvbestemmelse, medbestemmelse og solidaritet** (Klafki)
- Læring **OM – GJENNOM- FOR**
 - Å kunne sette seg inn i hva andre tenker, føler og erfarer, er grunnlaget for empati og vennskap mellom elevene.
 - Dialogferdigheter: Å lære å lytte til andre, håndtere uenighet og konflikter.
 - Alle skal lære å samarbeide, fungere sammen med andre og utvikle evne til medbestemmelse og medansvar.

Overordnet del er selve grunnmuren

«Verdiene og prinsippene er selve **grunnmuren** i skolen, og skal ligge til grunn for **alt skolen gjør og prege alt elevene skal lære**»

Målgruppen: alle som jobber i grunnopplæringen
(Ny overordnet del)

Skolens
brede
dannelsesoppdrag
skal ha en tydeligere plass
i skolehverdagen

KUNNSKAPSLØFTET 2020

Trygghet er forutsetning
for all læring, Paulo Freire

”DETTE ER IKKE BARE EN
FAGFORNYELSE, MEN EN
REFORM!”

(Kunnskapsminister Sanner, 2018)

LISA AISATO